Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány)

A szemantikus elemzés elmélete

- a nyelvtan szabályait kiegészítjük a szemantikus elemzés tevékenységeivel
  - ⇒ fordítási grammatikák

Fordítóprogramok előadás (A, C, T

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

A szemantikus elemzés elmélete

- a nyelvtan szabályait kiegészítjük a szemantikus elemzés tevékenységeivel
  - ⇒ fordítási grammatikák
- a nyelvtan szimbólumaihoz szemantikus típusokat (attribútumokat) rendelünk
  - ⇒ attribútum fordítási grammatikák

A szemantikus elemzés elmélete

- a nyelvtan szabályait kiegészítjük a szemantikus elemzés tevékenységeivel
- ⇒ fordítási grammatikák
- a nyelvtan szimbólumaihoz szemantikus típusokat (attribútumokat) rendelünk
  - $\Rightarrow$ attribútum fordítási grammatikák
- megvizsgáljuk, hogy mikor lehet kiértékelni az attribútumértékeket
  - ⇒ jól definiált attribútum fordítási grammatikák

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány)

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Portitoprogramok eloadas (A, C, T szakirany)

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

A szemantikus elemzés elmélete

- a nyelvtan szabályait kiegészítjük a szemantikus elemzés tevékenységeivel
  - $\Rightarrow$ fordítási grammatikák
- a nyelvtan szimbólumaihoz szemantikus típusokat (attribútumokat) rendelünk
  - ⇒ attribútum fordítási grammatikák
- megvizsgáljuk, hogy mikor lehet kiértékelni az attribútumértékeket
  - ⇒ jól definiált attribútum fordítási grammatikák
- megszorításokat teszünk a grammatikára, hogy a kiértékelés egyszerűbb legyen
  - ⇒ particionált attribútum fordítási grammatikák
  - ⇒ rendezett attribútum fordítási grammatikák

A szemantikus elemzés elmélete

- a nyelvtan szabályait kiegészítjük a szemantikus elemzés tevékenységeivel
  - ⇒ fordítási grammatikák
- a nyelvtan szimbólumaihoz szemantikus típusokat (attribútumokat) rendelünk
  - ⇒ attribútum fordítási grammatikák
- megvizsgáljuk, hogy mikor lehet kiértékelni az attribútumértékeket
- ⇒ jól definiált attribútum fordítási grammatikák
- megszorításokat teszünk a grammatikára, hogy a kiértékelés egyszerűbb legyen
  - ⇒ particionált attribútum fordítási grammatikák
  - ⇒ rendezett attribútum fordítási grammatikák
- megvizsgáljuk, hogyan illeszthetők ezek a módszerek a tanult szintaktikus elemzőkhöz

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány)

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

Fordítási grammatika

- A grammatika szabályaiban jelöljük, hogy milyen szemantikus elemzési tevékenységekre van szükség.
  - Ezeket hívjuk akciószimbólumoknak.
  - A nyelvtanban @ jellel kezdődnek.
  - Az akciószimbólumok által jelölt szemantikus tevékenységeket szemantikus rutinoknak nevezzük.

Fordítási grammatika

- A grammatika szabályaiban jelöljük, hogy milyen szemantikus elemzési tevékenységekre van szükség.
  - Ezeket hívjuk akciószimbólumoknak.
  - A nyelvtanban @ jellel kezdődnek.
  - Az akciószimbólumok által jelölt szemantikus tevékenységeket szemantikus rutinoknak nevezzük.
- Az ilyen módon kiegészített grammatikát fordítási grammatikának nevezzük.

dítóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Példa I

Értékadó utasítás

Értékadás → Változó := Kifejezés @Ellenőrzés

Az @Ellenőrzés akciószimbólum a következő tevékenységet jelöli:

- ellenőrizni kell, hogy a változó típusa és a kifejezés típusa megfelelnek-e egymásnak (egyenlők-e, vagy a kifejezés típusa konvertálható-e a változó típusára)
- ellenőrizni kell, hogy a változónak szabad-e értéket adni (pl. nem konstans változó-e stb.)

Példa II.

Változódeklaráció

Deklaráció → Típus Változó @Feljegyzés

A @Feljegyzés akciószimbólum a következő tevékenységet jelöli:

- ellenőrizni kell, hogy a deklaráció nem ütközik-e egy korábbival (használni kell a szimbólumtáblát)
- a változó adatait be kell tenni a szimbólumtáblába

Attribútumok

- Hol találják a szemantikus rutinok a szükséges információkat? Hova írják a kiszámolt eredményt?
  - a szemantikus rutinok önállóan is gondoskodhatnak a paraméterátadásukról (például külön vermet kezelhetnek)
  - jobb megoldás: a szemantikus információkat a szintaktikus elemző szimbólumaihoz csatolva tároljuk

Attribútumok

- Hol találják a szemantikus rutinok a szükséges információkat? Hova írják a kiszámolt eredményt?
  - a szemantikus rutinok önállóan is gondoskodhatnak a paraméterátadásukról (például külön vermet kezelhetnek)
  - jobb megoldás: a szemantikus információkat a szintaktikus elemző szimbólumaihoz csatolva tároljuk
- A szimbólumokhoz attribútumokat rendelünk. Ezek jelzik, hogy a szimbólumhoz milyen szemantikus értékek (attribútumértékek) kapcsolódnak.
- Jelölés: A.x, y Az A szimbólumhoz az x és y attribútumokat rendeljük.

Példa I

Kifejezés

 $\textit{Kifejezés}_0.t \rightarrow \textit{Kifejezés}_1.t \pm \textit{Kifejezés}_2.t \ @TípusEllenőrzés$ $\textit{Kifejezés.t} \rightarrow \underline{\mathsf{konstans}}.t \ \textit{@KonstansKifejezés}$

• A Kifejezés szimbólum különböző előfordulásait indexeléssel különböztetjük meg.

Példa I

 $\textit{Kifejezés}_0.t o \textit{Kifejezés}_1.t \ \underline{+} \ \textit{Kifejezés}_2.t \ \textit{@TípusEllenőrzés}$ $\textit{Kifejezés.t} \rightarrow \underline{\mathsf{konstans}}.t \ \textit{@KonstansKifejezés}$

- A Kifejezés szimbólum különböző előfordulásait indexeléssel különböztetjük meg.
- A @TípusEllenőrzés által jelzett szemantikus rutin:
  - Kifejezés₀.t := int

dítóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Példa I.

 $\textit{Kifejezés}_0.t \rightarrow \textit{Kifejezés}_1.t \pm \textit{Kifejezés}_2.t \ \textit{@TípusEllenőrzés}$ $\textit{Kifejezés.t} \rightarrow \textit{konstans.t} \ \textit{@KonstansKifejezés}$

- A Kifejezés szimbólum különböző előfordulásait indexeléssel különböztetjük meg.
- A @TípusEllenőrzés által jelzett szemantikus rutin:
  - Kifejezés₀.t := int
- A @KonstansKifejezés által jelzett szemantikus rutin:
  - Kifejezés.t := konstans.t

Példa I.

 $\textit{Kifejezés}_0.t \rightarrow \textit{Kifejezés}_1.t \pm \textit{Kifejezés}_2.t \ \textit{@TípusEllenőrzés}$ $\textit{Kifejezés.t} \rightarrow \underline{\mathsf{konstans}}.t \ \textit{@KonstansKifejezés}$

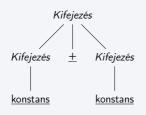
- A Kifejezés szimbólum különböző előfordulásait indexeléssel különböztetjük meg.
- A @TípusEllenőrzés által jelzett szemantikus rutin:
  - Kifejezés₀.t := int
- A @KonstansKifejezés által jelzett szemantikus rutin:
  - Kifejezés.t := konstans.t
- Szemantikus ellenőrzések: $Kifejez\acute{e}s_1.t = int$ és $Kifejez\acute{e}s_2.t = int$ teljesülnek-e?

k előadás (A. C. T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási gram

A szemantikus információ terjedése I.

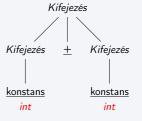
- Példaszöveg: 1 + 2
- Kezdetben a konstansok típusai ismertek.
- Kifejezés.t := konstans.t
- Kifejezés₀.t := int
- Ellenőrzések:

 $Kifejezés_1.t = int ?$ $Kifejezés_2.t = int ?$

A szemantikus információ terjedése I.

- Példaszöveg: 1 + 2
- Kezdetben a konstansok típusai ismertek.
- Kifejezés.t := konstans.t
- Kifejezés₀.t := int
- Ellenőrzések: $Kifejezés_1.t = int ?$ $Kifejezés_2.t = int ?$

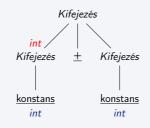

A szemantikus információ terjedése I.

- Példaszöveg: 1 + 2
- Kezdetben a konstansok típusai ismertek.
- Kifejezés.t := konstans.t
- Kifejezés₀.t := int
- Ellenőrzések:

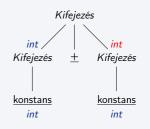
  Kifejezés₁.t = int ?

  Kifejezés₂.t = int ?

A szemantikus információ terjedése I.

- Példaszöveg: 1 + 2
- Kezdetben a konstansok típusai ismertek.
- Kifejezés.t := konstans.t
- Kifejezés₀.t := int
- Ellenőrzések: Kifejezés₁.t = int ? Kifejezés₂.t = int ?

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirá

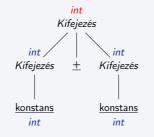
Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakir

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

A szemantikus információ terjedése I.

- Példaszöveg: 1 + 2
- Kezdetben a konstansok típusai ismertek.
- Kifejezés.t := konstans.t
- Kifejezés₀.t := int
- Ellenőrzések: Kifejezés₁.t = int ? Kifejezés₂.t = int ?

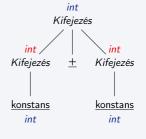

A szemantikus információ terjedése I.

- Példaszöveg: 1 + 2
- Kezdetben a konstansok típusai ismertek.
- Kifejezés.t := konstans.t
- Kifejezés₀.t := int
- Ellenőrzések:

  Kifejezés₁.t = int ?

  Kifejezés₂.t = int ?

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány)

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

Forditoprogramok eloadas (A, C, T szakirány)

. Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

Példa II.

Deklarációs lista

Deklaráció → <u>típusnév</u>.t Változólista.t @Beállít-1 Változólista.t → <u>változó</u>.t Folytatás.t @Beállít-2

Folytatás $_0.t \rightarrow \underline{\text{vége}} \mid \underline{\text{vessző}} \text{ változó}.t \text{ Folytatás}_1.t \text{ @Beállít-3}$

Példa II.

Deklarációs lista

 $\begin{array}{l} \textit{Deklaráció} \rightarrow \underline{\text{típusnév}}.t \; \textit{Változólista}.t \; \textit{@Beállít-1} \\ \textit{Változólista}.t \rightarrow \underline{\text{változó}}.t \; \textit{Folytatás}.t \; \textit{@Beállít-2} \\ \textit{Folytatás}_0.t \rightarrow \underline{\text{vége}} \; | \; \underline{\text{vessző}} \; \underline{\text{változó}}.t \; \textit{Folytatás}_1.t \; \textit{@Beállít-3} \\ \end{array}$

• Kezdetben a <u>típusnév</u>.t attribútum értéke ismert egyedül.

Példa II.

Deklarációs lista

 $Deklaráció
ightarrow \underline{típusnév}.t \ Változólista.t \ @Beállít-1$ $V\'{a}ltoz\'{o}lista.t
ightarrow v\'{a}ltoz\'{o}.t$ $Folytat\'{a}s.t$ $@Be\~{a}ll\'{i}t-2$

Folytatás $_0.t \rightarrow \underline{\text{vége}} \mid \underline{\text{vessz}} \underline{\text{változ}} \underline{\text{v.t.}} Folytatás}_1.t @Beállít-3$

- Kezdetben a típusnév.t attribútum értéke ismert egyedül.
- @Beállít-1
  - Változólista.t := típusnév.t

Példa II.

Deklarációs lista

 $Deklaráció
ightarrow \underline{típusnév}.t \ Változólista.t \ @Beállít-1$ $V\'{a}ltoz\'{o}lista.t \rightarrow v\'{a}ltoz\'{o}.t$ $Folytat\'{a}s.t$ $@Be\~{a}ll\'{i}t-2$ Folytatás $_0.t \rightarrow \underline{\text{vége}} \mid \underline{\text{vessz}} \underline{\text{változ}} \underline{\text{v.t.}} Folytatás}_1.t @Beállít-3$

- Kezdetben a típusnév.t attribútum értéke ismert egyedül.
- @Beállít-1
  - Változólista.t := típusnév.t
- @Beállít-2
  - változó.t := Változólista.t és bejegyzés a szimbólumtáblába
  - Folytatás.t := Változólista.t

Forditóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák) 14 Forditóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Példa II.

Deklarációs lista

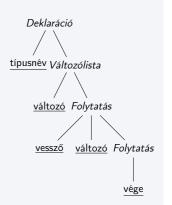
 $Deklaráció
ightarrow \underline{típusnév}.t \ Változólista.t \ @Beállít-1$ Változólista.t → változó.t Folytatás.t @Beállít-2 $\textit{Folytatás}_0.t \rightarrow \underline{\text{vége}} \mid \underline{\text{vessző}} \ \underline{\text{változó}}.t \ \textit{Folytatás}_1.t \ @\textit{Beállít-3}$

- ullet Kezdetben a <u>típusnév</u>.t attribútum értéke ismert egyedül.
- @Beállít-1
  - Változólista.t := típusnév.t
- @Beállít-2
  - <u>változó</u>.t := Változólista.t és bejegyzés a szimbólumtáblába
  - Folytatás.t := Változólista.t
- @Beállít-3
  - ullet változó.t $:= Folytatás_0.t$ és bejegyzés a szimbólumtáblába
  - Folytatás₁.t := Folytatás₀.t

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási gr

A szemantikus információ terjedése II.

- Példaszöveg: int a,b;
- Kezdetben a <u>típusnév</u>.t attribútum értéke ismert.
- Változólista.t := típusnév.t
- változó.t := Változólista.t
- Folytatás.t := Változólista.t
- változó.t := Folytatáso.t
- Folytatás₁.t := Folytatás₀.t

A szemantikus információ terjedése II.

- Példaszöveg: int a,b;
- Kezdetben a típusnév.t attribútum értéke ismert.
- Változólista.t := típusnév.t
- változó.t := Változólista.t
- Folytatás.t := Változólista.t
- <u>változó</u>.t := Folytatás₀.t
- Folytatás₁.t := Folytatás₀.t
- Deklaráció int típusnév Változólista változó Folytatás vessző változó Folytatás vége

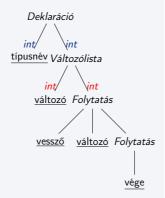
A szemantikus információ terjedése II.

- Példaszöveg: int a,b;
- Kezdetben a <u>típusnév</u>.t attribútum értéke ismert.
- Változólista.t := típusnév.t
- változó.t := Változólista.t
- Folytatás.t := Változólista.t
- <u>változó</u>.t := Folytatás₀.t
- Folytatás₁.t := Folytatás₀.t

Deklaráció int típusnév Változólista változó Folytatás vessző változó Folytatás vége

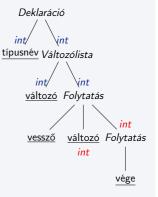
A szemantikus információ terjedése II.

- Példaszöveg: int a,b;
- Kezdetben a <u>típusnév</u>.t attribútum értéke ismert.
- Változólista.t := típusnév.t
- változó.t := Változólista.t
- Folytatás.t := Változólista.t
- <u>változó</u>.t := Folytatás₀.t
- Folytatás₁.t := Folytatás₀.t

A szemantikus információ terjedése II.

- Példaszöveg: int a,b;
- Kezdetben a <u>típusnév</u>.*t* attribútum értéke ismert.
- Változólista.t := típusnév.t
- változó.t := Változólista.t
- Folytatás.t := Változólista.t
- változó.t := Folytatás₀.t
- Folytatás₁.t := Folytatás₀.t

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirán

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Attribútum fajták

• Szintetizált attribútum:

A helyettesítési szabály *bal oldalán* áll abban a szabályban, amelyikhez az őt kiszámoló szemantikus rutin tartozik.

- például: szabály: Kifejezés₀,t → Kifejezés₁,t ± Kifejezés₂,t szemantikus rutin: Kifejezés₀,t := int
- Az információt a szintaxisfában alulról felfelé közvetíti.

<u>Attrib</u>útum fajták

• Örökölt attribútum:

A helyettesítési szabály *jobb oldalán* áll abban a szabályban, amelyikhez az őt kiszámoló szemantikus rutin tartozik.

- például: szabály: Változólista.t → változó.t Folytatás.t szemantikus rutin: változó.t := Változólista.t
- Az információt a szintaxisfában felülről lefelé közvetíti.

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány)

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

-Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

Attribútum fajták

• Kitüntetett szintetizált attribútum:

Olyan attribútumok, amelyek terminális szimbólumokhoz tartoznak és kiszámításukhoz nem használunk fel más attribútumokat.

- például:
  - szabály: $\textit{Kifejezés.t} \rightarrow \underline{\text{konstans}}.t$
- Az információt általában a lexikális elemző szolgáltatja.

Attribútum fordítási grammatika (ATG)

 Egészítsük ki egy fordítási grammatika szimbólumait attribútumokkal, a szabályokat feltételekkel, valamint rendeljünk szemantikus rutinokat az akciószimbólumokhoz a következő szabályok betartásával:

Attribútum fordítási grammatika (ATG)

- Egészítsük ki egy fordítási grammatika szimbólumait attribútumokkal, a szabályokat feltételekkel, valamint rendeljünk szemantikus rutinokat az akciószimbólumokhoz a következő szabályok betartásával:
  - Egy adott szabályhoz tartozó feltételek csak a szabályban előforduló attribútumoktól függhetnek. (Ha egy feltétel nem teljesül, akkor szemantikus hibát kell jelezni!)

Attribútum fordítási grammatika (ATG)

- Egészítsük ki egy fordítási grammatika szimbólumait attribútumokkal, a szabályokat feltételekkel, valamint rendeljünk szemantikus rutinokat az akciószimbólumokhoz a következő szabályok betartásával:
  - Egy adott szabályhoz tartozó feltételek csak a szabályban előforduló attribútumoktól függhetnek. (Ha egy feltétel nem teljesül, akkor szemantikus hibát kell jelezni!)
  - A szemantikus rutinok csak annak a szabálynak az attribútumait használhatják és számíthatják ki, amelyikhez az őket reprezentáló akciószimbólum tartozik.

Forditóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák) 23 Forditóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Attribútum fordítási grammatika (ATG)

- Egészítsük ki egy fordítási grammatika szimbólumait attribútumokkal, a szabályokat feltételekkel, valamint rendeljünk szemantikus rutinokat az akciószimbólumokhoz a következő szabályok betartásával:
  - Egy adott szabályhoz tartozó feltételek csak a szabályban előforduló attribútumoktól függhetnek. (Ha egy feltétel nem teljesül, akkor szemantikus hibát kell ielezni!)
  - A szemantikus rutinok csak annak a szabálynak az attribútumait használhatják és számíthatják ki, amelyikhez az őket reprezentáló akciószimbólum tartozik
  - Minden szintaxisfában minden attribútumértéket pontosan egy szemantikus rutin határozhat meg.

Így attribútum fordítási grammatikát kapunk.

Kiszámíthatóság

- Nem minden attribútum fordítási grammatikában lehet kiszámolni az összes attribútum értékét.
  - Például ha X.a kiszámításához szükség van Y.b-re és Y.b kiszámításához szükség van X.a-ra...

Definíció: Jól definiált attribútum fordítási grammatika

Olyan attribútum fordítási grammatika, amelyre igaz, hogy a grammatika által definiált nyelv mondataihoz tartozó minden szintaxisfában minden attribútum értéke egyértelműen kiszámítható.

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Direkt függőségek

Definíció: Direkt attribútumfüggőségek

Ha az Y.b attribútumot kiszámoló szemantikus rutin használja az X.a attribútumot, akkor (X.a, Y.b) egy direkt attribútumfüggőség. Ezek a függőségek a függőségi gráfban ábrázolhatók.

Direkt függőségek

Definíció: Direkt attribútumfüggőségek

Ha az Y.b attribútumot kiszámoló szemantikus rutin használja az X.a attribútumot, akkor (X.a, Y.b) egy direkt attribútumfüggőség. Ezek a függőségek a függőségi gráfban ábrázolhatók.

Jól definiált attribútum fordítási grammatikákhoz tartozó szintaxisfák függőségi gráfjaiban biztosan nincsenek körök!

Egy attribútumkiértékelő algoritmus

Nemdeterminisztikus algoritmus:

- a szintaxisfa minden attribútumához egy folyamatot rendelünk
- a folyamat figyeli, hogy az adott attribútum kiértékeléséhez szükséges összes attribútum értékét meghatározta-e már a többi folyamat
- ha igen, akkor a folyamat kiszámítja az adott attribútum értékét

Egy attribútumkiértékelő algoritmus

Nemdeterminisztikus algoritmus:

- a szintaxisfa minden attribútumához egy folyamatot rendelünk
- a folyamat figyeli, hogy az adott attribútum kiértékeléséhez szükséges összes attribútum értékét meghatározta-e már a többi folyamat
- ha igen, akkor a folyamat kiszámítja az adott attribútum értékét

Ha az attribútum fordítási grammatika jól definiált, akkor ez a program biztosan terminál és kiszámítja az összes attribútumértéket.

De ennél hatékonyabb algoritmust szeretnénk...

ordítóprogramok előadás (A. C. T szakirány

Forditányagyamak alifadás (A. C. T. arakirányi

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

Particionált ATG

 A kiértékelés sorrendjét általában nem lehet az attribútum-fordítási grammatikából meghatározni. (Függhet a konkrét szintaxisfától.)

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)

Particionált ATG

- A kiértékelés sorrendjét általában nem lehet az attribútum-fordítási grammatikából meghatározni. (Függhet a konkrét szintaxisfától.)
- Particionált attribútum fordítási grammatika: Minden X szimbólum attribútumai szétoszthatók az $\mathcal{A}_1^X$, $\mathcal{A}_2^X$, ..., $\mathcal{A}_{m_X}^X$ diszjunkt halmazokba (partíciókba) úgy, hogy
  - $\mathcal{A}_{\mathbf{m_X}}^X$, $\mathcal{A}_{\mathbf{m_X}-2}^X$, ... halmazokban csak szintetizált attribútumok $\mathcal{A}_{\mathbf{m_X}-1}^X$, $\mathcal{A}_{\mathbf{m_X}-3}^X$, ... halmazokban csak örökölt attribútumok vannak, és
  - minden szintaxisfában az X attribútumai a halmazok növekvő sorrendjében meghatározhatók.
- Ha ismerjük a partíciókat, akkor csak az attribútum fordítási grammatika szabályai alapján tudunk olyan programot írni, ami a megfelelő sorrendben kiszámítja a szintaxisfában lévő összes attribútumot.

Fordítóprogramok előadás (

. Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

Rendezett ATG

• A partíciókat általában nem könnyű meghatározni.

Rendezett ATG

- A partíciókat általában nem könnyű meghatározni.
- Rendezett attribútum fordítási grammatika: egyszerű algoritmussal meghatározhatók a partíciók.
  - a halmazokat fordított sorrendben határozzuk meg
  - felváltva szintetiszált és örökölt attribútumokat teszünk a halmazokba
  - (utolsóba szintetizált, utolsó előttibe örökölt, stb.)
  - mindegyikbe azokat az attribútumokat tesszük, amikre csak olyan attribútumok kiszámításához van szükség, amelyeket már beosztottunk valamelyik halmazba
- Ha ezzel az algoritmussal megfelelő partíciókat kapunk, akkor hívjuk a nyelvtant rendezett attribútum fordítási grammatikának.

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

S-attribútum fordítási grammatikák

- S-ATG és az alulról felfelé elemzés
- Olyan attribútum fordítási grammatika, amelyben kizárólag szintetizált attribútumok vannak.
- A szemantikus információ a szintaxisfában a levelektől a gyökér felé terjed.
- Jól illeszthető az alulról felfelé elemzésekhez!

- léptetés
- kitüntetett szintetizált attribútum: konstans típusa

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

- ullet redukció $E.t
  ightarrow \underline{\mathsf{konstans}}.t$ szabály alapján
- szemantikus rutin: $E.t := \underline{\text{konstans}}.t$

léptetés

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

- léptetés
- kitüntetett szintetizált attribútum: változó típusa

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

- ullet redukció $E.t
  ightarrow \underline{ ext{változó}}.t$ szabály alapján
- szemantikus rutin: $E.t := \frac{\text{változó}}{\text{o.t}}$

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

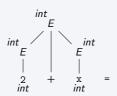

- ullet redukció $E_0.t
  ightarrow E_1.t
  ightarrow E_2.t$ szabály alapján
- $\bullet$ szemantikus rutin: $E_0.t := int$
- ellenőrzés: $E_1.t = int$ és $E_2.t = int$?

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatiká

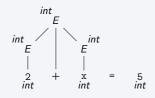
S-ATG és az alulról felfelé elemzés

léptetés

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatiká

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

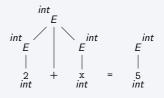

- léptetés
- kitüntetett szintetizált attribútum: konstans típusa

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

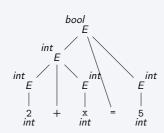

- redukció $E.t \rightarrow \underline{\text{konstans}}.t$ szabály alapján
- szemantikus rutin: E.t := konstans.t

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány)

Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

- ullet redukció $E_0.t
  ightarrow E_1.t \equiv E_2.t$ szabály alapján
- ullet szemantikus rutin: $E_0.t:=bool$
- ullet ellenőrzés: $E_1.t=E_2.t$?

S-ATG és az alulról felfelé elemzés

- redukció esetén a szabály jobb oldalának attribútumértékei már ismertek
  - (hiszen nincsenek örökölt attribútumok)
- a szabályhoz rendelt szemantikus rutin feladata a baloldalon álló szimbólum szintetizált attribútumainak meghatározása

40 Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakir.

Szemantikus elemzés (attrihútum fordítási grammatiká

Örökölt attribútumok és az alulról felfelé elemzés

- esetenként a nyelvtan átalakítása segíthet kiküszöbölni az örökölt attribútumokat
- szimbólumtáblában vagy más globális változóban tárolható az örökítendő attribútumérték
- eltárolható az a részfa, ahol örökölt attribútumok vannak; mikor meghatározható az értékük, akkor be kell járni a részfát és pótolni a hiányzó attribútumokat; ez a részfa gyökeréhez tartozó szabály szemantikus rutinjában implementálható

L-attribútum fordítási grammatikák

- Olyan attribútum fordítási grammatika, amelyben minden $A o X_1 X_2 \dots X_n$ szabályban az attribútumértékek az alábbi $sorrendben\ meghat\'arozhat\'ok:$
  - A örökölt attribútumai
  - X₁ örökölt attribútumai
  - X₁ szintetizált attribútumai
  - X₂ örökölt attribútumai
  - X₂ szintetizált attribútumai

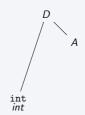
  - $\bullet$ X_n örökölt attribútumai
  - X_n szintetizált attribútumai
  - A szintetizált attribútumai
- Jól illeszkedik a felülről lefelé elemzésekhez.

L-ATG és a felülről lefelé elemzés

D

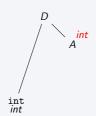
- D-ből indulva felülről lefelé levezetünk egy deklarációt
- D-nek most nincs örökölt attribútuma

L-ATG és a felülről lefelé elemzés

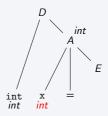
- D →típusnév.d A.d szabály alkalmazása
- kitüntetett szintetizált attribútum: a típusnév által azonosított típus

L-ATG és a felülről lefelé elemzés

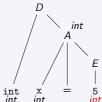
- szemantikus rutin: A.d :=típusnév.d
- ez egy örökölt attribútum

L-ATG és a felülről lefelé elemzés

- $A.d \rightarrow \underline{\text{változó}}.d = E.t$ szabály alkalmazása
- $\bullet$ szemantikus rutin: $\underline{\text{változó}}.d := A.d$ (örökölt)

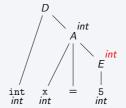
L-ATG és a felülről lefelé elemzés

- ullet $E.t
  ightarrow \underline{\mathsf{konstans}}.t$ szabály alkalmazása
- kitüntetett szintetizált attribútum: konstans típusa

Forditóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum forditási grammatikák) 48 Forditóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum forditási grammatikák)

L-ATG és a felülről lefelé elemzés

- szemantikus rutin: $E.t := \underline{\text{konstans}}.t$ (szintetizált)
- ellenőrzés: E.t = A.d ?

L-ATG és a rekurzív leszállás

- ullet a $A
  ightarrow X_1 \dots X_n$ szabályhoz tartozó eljárás
  - $\begin{array}{l} \bullet \ \ \text{formális paraméterei legyenek az } A \ \text{\"or\"ok\"olt attrib\'utumai} \\ \bullet \ \ \text{visszat\'er\'esi\'er\'et\'eke az } A \ \text{szintetiz\'alt attrib\'utumai} \end{array}$
- az eljárások végrehajtása épp az *L*-ATG attribútumkiértékelési sorrendjét adja

Fordítóprogramok előadás (A, C, T szakirány) Szemantikus elemzés (attribútum fordítási grammatikák)